

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΒΗΡΥΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Βηρυτός, 12 Αυγούστου 2024

Λίβανος, ενεργειακή επικαιρότητα: η διατήρηση των τιμών καυσίμων σε χαμηλά επίπεδα -τουλάχιστον μέχρι στιγμής- και οι λόγοι πίσω από το φαινόμενο αυτό

Όπως συχνά έχουμε αναφέρει σε ενημερώσεις μας το τελευταίο διάστημα, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι τα ενεργειακή κόστη και οι τιμές στην αγορά καυσίμων και φυσικού αερίου στον Λίβανο διατηρούνται σε σταθερά επίπεδα, ενώ ενίοτε παρουσιάζουν ακόμη και μικρές μειώσεις, παρά τις αυξανόμενες γεωπολιτικές εντάσεις στην ευρύτερη περιοχή. Μάλιστα, σύμφωνα με γενικά στοιχεία που συγκέντρωσε το Γραφείο μας, οι τιμές του αργού πετρελαίου (West Texas Intermediate, WTI) υποχώρησαν ελαφρώς την περασμένη εβδομάδα, από την τιμή κλεισίματος των 75 δολαρίων στις 30 Ιουλίου, στην τιμή κλεισίματος των 73,26 δολαρίων το βαρέλι στις 6 Αυγούστου (με μέγιστη τιμή τα 78,52 δολάρια την επομένη της επίθεσης), ενώ το αργό πετρέλαιο τύπου Brent (ο δείκτης αναφοράς στην Ευρώπη), κυμάνθηκε μεταξύ 78,55 και 76,59 δολαρίων το βαρέλι την ίδια περίοδο (με μέγιστη τιμή τα 81,46 δολάρια στις 29/07).

Σύμφωνα λοιπόν με αναφορές τοπικών όσο και ξένων ενεργειακών αναλυτών σε πρόσφατα δημοσιεύματα στον λιβανικό κλαδικό τύπο, η σχέση μεταξύ της περιφερειακής σταθερότητας και της τιμής του πετρελαίου έχει αποδυναμωθεί.

Υπάρχουν διάφοροι λόγοι που συμβαίνει αυτό και οι αγορές πετρελαίου και οι τιμές παρέμειναν σχετικά αλώβητες παρά τις πρόσφατες κλιμακώσεις που φέρνουν την περιοχή στα πρόθυρα ενός μεγαλύτερου πολέμου. Καταρχήν, η κύρια εικόνα που έχει μείνει στη μνήμη των περισσότερων ανθρώπων, είναι αυτή που εξισώνει την αστάθεια στη Μέση Ανατολή - τη μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγό περιοχή - με την εκτίναξη των τιμών, και αυτό όντως συνέβαινε επί δεκαετίες. Σήμερα, η αστάθεια δεν περιορίζεται μόνο στη Μέση Ανατολή. Υφίσταται ένας συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ευρώπη, στον οποίο εμπλέκεται ο τρίτος μεγαλύτερος παραγωγός πετρελαίου στον κόσμο, η Ρωσία (πίσω από τις ΗΠΑ και τη Σαουδική Αραβία, αντίστοιχα). Άλλοι σημαντικοί παίκτες στην αγορά ενέργειας -όπως το Ιράν και η Βενεζουέλα (η οποία βρίσκεται στην κορυφή των μεγαλύτερων αποδεδειγμένων αποθεμάτων πετρελαίου στον κόσμο) - επίσης δεν παράγουν με την πλήρη παραγωγική τους δυνατότητα. Στα ανωτέρω, ως συγκρατηθούν οι σημαντικές περικοπές παραγωγής του ΟΠΕΚ (του γνωστού οικονομικού οργανισμού πετρελαιοεξαγωγικών χωρών που περιλαμβάνει 13 μέλη). Πριν από μία δεκαετία, αυτή η πληθώρα γεωπολιτικών κρίσεων θα είχε εκτοξεύσει τις τιμές του πετρελαίου στα ύψη, αλλά οι συνθήκες της αγοράς είναι εντελώς διαφορετικές σήμερα.

Τα τελευταία χρόνια, οι παγκόσμιες αγορές πετρελαίου έχουν εισέλθει σε ένα νέο κεφάλαιο. Η επανάσταση του σχιστόλιθου -που επέτρεψε στις ΗΠΑ να αυξήσουν εκθετικά την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου μετά το 2008 - και να μειώσουν την ενεργειακή εξάρτησή τους από τη Μέση Ανατολή- έφερε στο προσκήνιο μία διαφορετική μορφή ενέργειας, που φτάνει πολύ πιο γρήγορα στην αγορά από ό,τι το συμβατικό πετρέλαιο. Εν τω μεταξύ, η ζήτηση για πετρέλαιο δεν αυξάνεται τόσο γρήγορα όσο παλαιότερα, κυρίως λόγω των διαρθρωτικών και οικονομικών

προβλημάτων, που έχουν πλήξει τον μεγαλύτερο εισαγωγέα πετρελαίου στον κόσμο, την Κίνα, καθώς και των συνεχιζόμενων οικονομικών προκλήσεων σε άλλες μεγάλες οικονομίες.

Ακόμη, σήμερα, οι μεγάλοι καταναλωτές πετρελαίου διατηρούν αποθέματα πετρελαίου ως μέρος ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σημαντικών διαταραχών του εφοδιασμού. Τα αποθέματα αυτά μπορούν να διατεθούν στην αγορά για να αμβλύνουν τον αντίκτυπο στις τιμές και να προστατεύσουν τις τοπικές οικονομίες, σε αντίθεση με την πραγματικότητα προηγούμενων δεκαετιών. Η κατάσταση, συνεπώς, είναι πολύ διαφορετική πλέον ¹.

Εν κατακλείδι, αυτό που θα μπορούσε να οδηγήσει σε εκτίναξη των τιμών σήμερα, ακόμη και εδώ, θα ήταν σημαντικές και πιο διαρκείς διαταραχές στα συστήματα εφοδιασμού πετρελαίου. Πρόκειται για υπαρκτή πρόκληση, ιδίως δεδομένης της συνεχιζόμενης γεωπολιτικής αστάθειας, ωστόσο συμπεραίνουμε ότι πρέπει να συγκλίνουν πολλοί αρνητικοί παράγοντες για να δημιουργηθεί ένα σοκ μεγαλύτερης διάρκειας, με αντίστοιχη επίπτωση την κατακόρυφη αύξηση των ενεργειακών τιμών.

Άλια Ν. Παπαναστασίου

Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Επικεφαλής Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Βηρυτού

¹ Ένα παράδειγμα από την ιστορία: τον Οκτώβριο του 1973, οι Άραβες παραγωγοί πετρελαίου σταμάτησαν τις εξαγωγές πετρελαίου σε μια ομάδα χωρών, με επικεφαλής τις ΗΠΑ, οι οποίες υποστήριξαν το Ισραήλ κατά τη διάρκεια του πολέμου του Γιομ Κιπούρ ή αλλιώς του Δ΄ Αραβοισραηλινού πολέμου. Σε συνδυασμό με μια σειρά περικλοπών της παραγωγής, το εμπάργκο προκάλεσε τον σχεδόν τετραπλασιασμό των τιμών του πετρελαίου μέσα σε λίγους μήνες. Οι τιμές παρέμειναν υψηλές ακόμη και όταν το εμπάργκο άρθηκε, προκαλώντας μεγάλη οικονομική οδύνη. Ακολούθησαν παγκόσμιες ενεργειακές και οικονομικές κρίσεις. Τότε, η Μέση Ανατολή και ο ΟΠΕΚ ήταν βασικοί παίκτες - ο ΟΠΕΚ παρήγαγε το μισό πετρέλαιο παγκοσμίως, μερίδιο που σήμερα έχει μειωθεί σε περίπου 36%. Και ενώ το πετρέλαιο αντιπροσώπευε σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας εκείνη την εποχή, το μερίδιο του πετρελαίου στο παγκόσμιο μείγμα πρωτογενούς ενέργειας μειώθηκε επίσης σε περίπου 30% και η ένταση του πετρελαίου - ή ο όγκος του πετρελαίου που καταναλώνεται ανά μονάδα ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) - μειώθηκε επίσης κατά σχεδόν 60%. Όλοι αυτοί οι παράγοντες δεν έδειξαν μόνο βελτίωση της αποδοτικότητας του πετρελαίου αλλά και μείωση της συνολικής σημασίας του πετρελαίου στην κοινωνία.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΛΙΒΑΝΟ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τις ενημερώσεις του Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-beirut@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενημέρωση, προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.